

№6 ТАҚЫРЫП. НЕЙРО-ПСИХОФИЗИОЛОГТАРДЫҢ БОЛАШАҚ БІРІНШІ СЫНЫП ОҚУШЫЛАРЫ – ҰЛДАР МЕН ҚЫЗДАРДЫҢ АТА-АНАЛАРЫНА АРНАЛҒАН ҰСЫНЫМДАРЫ.

1. Сіздің алдыңызда жай ғана бала емес, өздеріне тән қабылдау, ойлау ерекшеліктері, эмоциялары бар ұл немесе қыз бала тұрғанын ешқашан ұмытпаңыз. Оларды тәрбиелеу, оқыту, тіпті жақсы көру түрліше болуы тиіс. Бірақ өте жақсы көру – міндетті.
2. Ешқашан ұлдар мен қыздарды салыстырмаңыз, олардың бірін екіншісіне үлгі етпеңіз: олар тіпті биологиялық жас бойынша әр түрлі – әдетте қыз балалар құрдас ер балалардан ересек келеді.
3. Ер балалар мен қыз балалар түрліше көретінін, еститінін, түйсінетінін, кеңістікті қабылдауы мен тануы әр түрлі болатынын, және бастысы – бұл әлемде кездестіретін нәрселерін түрліше ұғынатынын ұмытпаңыз. Және, әрине, олардың түйсінуге қабылдауларын бізбен – ересектермен мүлде салыстыруға болмайды.
4. Солақайды күштеп оң қолға үйретпеңіз – мәселе қолда емес, мидың құрылысында.
5. Баланы тәрбиелеуде бірізді болыңыз.

№7 ТАҚЫРЫП. БАЛАНЫҢ ӨЗІН БАҒАЛАУЫН АРТТЫРУҒА ЫҚПАЛ ЕТІҢІЗ, ОНЫ ЖИИ МАҚТАҢЫЗ, БІРАҚ МАҚТАУЫҢЫЗ ЛАЙЫҚТЫ БОЛСЫН.

**Баланың қиындықтары – бұл Сіздің де қиындықтарыңыз.
Қиыншылықтарды бірге жеңу оңай әрі қызықты!**

Балаларыңызға ақын жырлайтындай шартсыз махаббат сыйлаңыз:

*Біз сені ерекше себептерсіз,
Немере болғаның үшін,
Ұл болғаның үшін,
Сәби болғаның үшін,
Өсіп келе жатқаның үшін,
Әкеңе, анаңа ұқсағаның үшін жақсы көреміз.
Бұл махаббат сенің өміріңнің соңына дейін,
Өзіңнің құпия қорғаның.*

СЕНІМ ТЕЛЕФОНЫ. **+7 7172 74 25 28**

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрлігінің
Балалардың құқықтарын қорғау комитеті.

№5 ТАҚЫРЫП. БАЛАҒА МЕКТЕПТЕ ОҚУҒА БЕЙІМДЕЛУГЕ ТИІМДІ КӨМЕК ШАРАЛАРЫ ТУРАЛЫ.

- Сіздің балаңыз бірінші сыныпқа барды.
- Бастауыш білім – бұл ересектер әлеміне саналы өмірді бастау, және баланың кім болмағы, қандай болмағы, осы кезеңнің сәтті немесе сәтсіз өтуіне байланысты.

? НЕЛІКТЕН БАЛАДА ҚИЫНДЫҚТАР ТУЫНДАУЫ МҮМКІН?

МЕКТЕП ЖАҢА ТАЛАПТАР ҚОЙЫЛАДЫ: мұқият тыңдау, басқа жаққа көңіл аудармау, белгіленген ережелер мен тәртіпке бағыну.

АТА-АНА ТАРАПЫНАН ЖАҢА ТАЛАПТАР ПАЙДА БОЛАДЫ: күн тәртібін өзгерту, өзін-өзі ұстауда дербестік таныту, өзіне-өзі қызмет көрсету бойынша (өзіне қарау) тапсырмаларды орындау.

БАЛА ҚҰРДАСТАРЫМЕН ЖАҢА ҚАТЫНАСТАРҒА ЕНЕДІ: бала барлығы сияқты оқи ала ма, онымен балалар дос бола ма, оны сөзбен немесе әрекетпен ренжітпей ме деген ойлармен қобалжи бастайды.

! МЕКТЕПТЕ ОҚУДЫ БАСТАУҒА БАЙЛАНЫСТЫ БАЛА ӨМІРІНДЕ БОЛАТЫН БАРЛЫҚ ӨЗГЕРІСТЕР КЕЗІНДЕ, АТА-АНАҒА МЫНАЛАРДЫ ҰМЫТПАУ ҚАЖЕТ:

- БІРІНШІ СЫНЫП ОҚУШЫЛАРЫ ӨТЕ ЭМОЦИОНАЛДЫ БОЛАДЫ;
- ТЕЗ ӨСЕРЛЕНГІШ БОЛАДЫ;
- ТЕЗ ШАРШАЙДЫ;
- ОЛАРДЫҢ ЗЕЙІНІ ТҰРАҚСЫЗ;
- ӨЗІН ҰСТАУЫ СЫРТҚЫ ЖАҒДАЙҒА ТӘУЕЛДІ БОЛАДЫ.

Егер сіз бен біз балалардың жаңа жағдайын, олардың жастық ерекшеліктерін ескерсек, шамалы тапқырлық танытсақ, онда біздің балаларымыз мектепке бейімдеу кезеңін уайымсыз жеңеді.

БАЛАҢЫЗ ӨЗІНЕ СЕНІМДІ, ӨЗІН БАҒАЛАУЫ ДҰРЫС БОЛУЫ, БАТЫЛ, БАСТАМАШЫЛ БОЛУЫ ҮШІН, ӨЗ СӨЗІҢІЗГЕ МҰҚИЯТ БОЛЫҢЫЗ: ӨЗІҢІЗДЕ ЖАҒЫМСЫЗ БАҒДАРДЫҢ БАР-ЖОҒЫНА ТАЛДАУ ЖАСАҢЫЗ ЖӘНЕ БАЛАМЕН ҚАРАМ-ҚАТЫНАСТА ОЛАРДЫ ӨЗ СӨЗІҢІЗДЕ ҚОЛДАНБАҢЫЗ.

СЕНІМ ТЕЛЕФОНЫ. +7-7172-74-25-28

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрлігінің
Балалардың құқықтарын қорғау комитеті.

АТА-АНАНЫҢ ЖАҒЫМСЫЗ БАҒДАРЛАРЫ:

1. «Көзім сені көрмесе ғой!», «Маған бұндай жаман бала көрек емес», «Сен маған қаншама уайым алып келдің!» (АТА-АНАНЫҢ КІНӨЛАУЫ). БАЛА ӨЗІ ҮШІН: «МЕН БОЛМАСАМ ЖАҚСЫ БОЛАР ЕДІ ДЕГЕН ҚОРЫТЫНДЫҒА КЕЛЕДІ. ЖАСӨСПІРІМДІК ЖАСТА КӨМЕЛЕТКЕ ТОЛМАҒАН БАЛА ҮШІН ҚАСАҚАНА ЖАСАЛҒАН ЖӘНЕ ҚАУІПТІ ІС-ӘРЕКЕТТЕРГЕ ИТЕРМЕЛЕУІ МҮМКІН, ОНЫҢ ЖАСЫРЫН СЕБЕБІ – СУИЦИД.

2. «Неге өзіңді кішкентай бала сияқты ұстайсың?!» БҰНДАЙ БАҒДАР АДАМДАРДЫҢ ЕРЕСЕК ӨМІРДЕ ӨЗІНЕ ТЫМ КӨП МІНДЕТТЕМЕ АЛУЫНА ӨКЕП СОҒАДЫ, ОЛАРДА ӨЗ БАЛАЛАРЫМЕН ҚАРЫМ-ҚАТЫНАСТА ҚИЫНДЫҚ БОЛАДЫ, СЕБЕБІ ОЛ ҮШІН БАЛАНЫҢ ЖАНЫН ТҮСІНГЕННЕН ГӨРІ, БАЛАНЫ ӨЗ ІСТЕРІ МЕН ШАРУАЛАРЫНА ТАРТУ ОҒАЙ.

3. «Ақылсынба», «Саған не айтылса, соны орында», «Мен саған не көрек екенін сенен артық білем». БАЛАЛАР ӨЗДЕРІНІҢ ЗИЯТКЕРЛІК ҚАБІЛЕТТЕРІНЕ СЕНБЕЙДІ, ШАРАСЫЗДЫҚ ПЕН МАҒЫНАСЫЗДЫҚ СЕЗІМДЕРІН СЕЗІНЕДІ.

4. «Иттен қорқуға қалай ұялмайсың?», «Әкеңе қалай ашулана аласың?». ЫЗА, ҚОРҚЫНЫШ, РЕНІШ СЕКІЛДІ ЭМОЦИЯЛАРДЫ ШЫҒАРУҒА ТАБИИ САЛЫНАДЫ. БҰЛ ЭМОЦИЯЛАР ТҰЛҒАНЫҢ ІШКІ ГАРМОНИЯСЫН БҒУЗ КҮШІНЕ МЕ. СОНЫҢ САЛДАРЫНАН АДАМ ӨЗ СЕЗІМДЕРІН СӨЗБЕН ЖЕТКІЗЕ АЛМАЙДЫ.

5. «Болмашы көзгергенге бола жылайсың ба!». БАЛАНЫҢ АУЫРСЫНУ СЕЗІМДЕРІНЕ НЕМҚУРАЙЛЫ ҚАРАУ. АТА-АНА БАЛАНЫҢ ФИЗИКАЛЫҚ АУЫРСЫНУЫН, ОНЫҢ ТҮІСІКТЕРІН НАЗАРҒА АЛМАЙДЫ. БҰЛ БОЛАШАҚТА ОНЫҢ ҚАУІПСІЗДІК СЕЗІМІН СЕЗІНУДІ ЖОҒАЛТУЫНА ӨКЕП СОҒАДЫ. САЛДАРЛАРЫ: ДЕНЕНІ БАҚЫЛАУ СЕЗІМІ ЖОҒАЛАДЫ (ОНЫҢ КӨРІНІСТЕРІНІҢ БІРІ – СЕМІЗДІК).

6. «Бәрібір сенен ештеңе шықпайды!». БАЛАНЫҢ ЖЕТІСТІККЕ ЖЕТУІНЕ СЕНБЕУ. ТІПТІ ЕГЕР БАЛА ЕҢБЕКҚОР, ҒЫНАЛЫ БОЛСА ДА, ОЛ ӨЗ ЖЕТІСТІКТЕРІНЕ ЛАЙЫҚТЫ ЕМЕСПІН ДЕП ОЙЛАЙДЫ. БАЛАҒА БҰЛАЙ ҚАРАУДЫҢ СЕБЕБІ АТА-АНАНЫҢ ЖАСЫРЫН ҚЫЗҒАНЫШЫ БОЛУЫ МҮМКІН.

! ЕСІҢІЗДЕ БОЛСЫН: Бала өзіне ересектер қалай қараса, солай қарайды.

Жағымсыз бағдарлар алдағы бірнеше жылға дейін өзін ұстауын бағдарламалай алады. Көбінесе ата-аналардың ойланбай, асығыс айтылған сөздері директивке айналады (әрекет етуге, өзін қалай ұстауға, қалай ойлауға бұйрық) және баланың одан әрі дамуын айқындайды.

Өз сөздік қорыңызда балаңызға бағытталған сүйіспеншілік пен мақтанашқа толы сөздер табыңыз.

БАЛАҒА «МЕН СЕНІ ЖАҚСЫ КӨРЕМ» ДЕП АЙТУДЫҢ ОТЫЗ ТӘСІЛІ.

1. Жарайсың!
2. Жақсы!
3. Жапа!
4. Менің күткенімнен әлдеқайда жақсы.
5. Өте жақсы!
6. Тамаша!
7. Өте жоғары деңгейде!
8. Ұмытылмас!
9. Көптен бері біз дәл осыны күткенбіз.
10. Бұл менің жан дүниемді төбірентті.
11. Сен қалай жақсы айттың – түсінікті әрі қарапайым.
12. Тапқыр.
13. Экстра-класс.
14. Талантты.
15. Сен бүгін көп іс бітірдің.
16. Үздік!
17. Енді жақсы.
18. Керемет.
19. Таң қаларлық.
20. Сұлулық!
21. Ертегідегідей.
22. Өте айқын.
23. Жарқын, бейнелі.
24. Керемет бастама.
25. Сен дұрыс жолдасың.
26. Сен бұны өте жақсы түсініп алыпсың!
27. Ептіліңді көрсеттің.
28. Дәл керек нәрсе осы еді.
29. Бәрекедді!!!
30. Құттықтаймын!

СЕНІМ ТЕЛЕФОНЫ. +7-7172-74-25-28

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрлігінің
Балалардың құқықтарын қорғау комитеті.

Ата-аналарға қыздарының міндетті зайырлы білім алулары үшін көбірек көңіл бөлуге кеңес береміз.
Сіздер сапалы білімнің баланың, қыз баланың да, ер баланың да тұрақты болашағының кепілі екенін ұмытпауларыңыз керек.

Зайырлы білім және онымен байланысты нормалар мен қағидалар ата-аналар мен олардың балаларының дінді таңдау еркіндігін шектпейді, мектеп оқушыларының діни сезімдерін аяқасты етпейді.

Өз мемлекетіңнің заңдарын сақтау және құрметтеу – әрбір азаматтың маңызды міндеті.

Қыздарына зайырлы білім бере отырып, мұсылман ата-ана өз отбасы шеңберінде оларды діни дәстүрлермен таныстыруы, салттарды ұстану тәжірибесін беруі тиіс. Олардың ата-аналық борышы да, ата-ана ретіндегі жауапкершілігі де осында. Отбасында нағыз мұсылман болыңыздар – сонда қыздарыңыз сіздердің тәжірибелеріңізді бүкіл өміріне жетерлік етіп бойына сіңіреді. Өз үлгімен тәрбиелеу – өлемдегі ең жақсы тәрбие!

«Егер білмесеніздер, білетін адамдардан сұраңыздар».
(Құран, 21-сүре, 7-аят).

КІШІ МЕКТЕП ЖАСЫНДАҒЫ ҚЫЗ БАЛАЛАРДЫҢ АТА-АНАЛАРЫНЫҢ МЫНАНЫ БІЛГЕНІ ЖӘНЕ ҰМЫТПАҒАНЫ ЖӨН:

1. ИСЛАМ КӘМЕЛЕТКЕ ТОЛМАҒАН ҚЫЗ БАЛАЛАРДЫ ХИДЖАБ КИЮГЕ МІНДЕТТЕМЕЙДІ. Діни міндеттер тек адам көмелеттік жасқа толғаннан кейін және адам «балиғат» ұғымына сай болғанда ғана жүктеледі. («Ханафит ілімі» кітабы).
2. Хиджабтың мақсаты мен міндеттері – бөтен көздерден жасыру. (Құран, 24-сүре, 31-аят).
3. Ислам діндарларға өмірді қиындатуды емес, жеңілдетуді үйретеді: «Алла сіздер үшін қиындықты емес, жеңілдікті қалайды». (Құран, 2-сүре, 185-аят).

Мұхаммед пайғамбар (с.ғ.с.): **«Қиындатпаңыздар, жеңілдетіңіздер»**, деген. Кейде Исламда тіпті кейбір міндеттерді орындаудан бас тарту арқылы адам өмірі мен денсаулығын сақтау, оны қорғау қажеттілігі айтылады.

«Ананың ізін қыз басар, атаның ізін ұл басар».

Әрбір ата-ана ұмытпауы керек: оның өмірі, оның мінез-құлқы – бұл бала үшін үлгі. Балаларыңыздың жақсы болғанын қалайсыз ба – жақсы тәрбиеші болу аз. Жақсы адам болыңыздар!

СЕНІМ ТЕЛЕФОНЫ. **+7-7172-74-25-28**

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрлігінің
Балалардың құқықтарын қорғау комитеті.

№4 ТАҚЫРЫП. ОТБАСЫЛЫҚ ҚҰНДЫЛЫҚТАРДЫ НЫҒАЙТУ.

Тату отбасы, бақытты балалар - Мемлекет гүлденуінің сенімді іргетасы.

Отбасының беделін арттыру және дәстүрлі отбасылық құндылықтарды нығайту – Қазақстанның мемлекеттік саясатының басым бағыттарының бірі.

Берік жұбайлар одағы, ата-ананы құрметтеу, ана болу, әке болу, өзара құрмет пен сенім, адалдық пен махаббат – бұл отбасылық өмір салтының және үздік отбасылық дәстүрлердің негізі, бұл **БАСТЫ ОТБАСЫЛЫҚ ҚҰНДЫЛЫҚТАР**.

Өз баласына кішкене күнінен бастап әр адамның өмірінде отбасының маңыздылығын түсіндіру, бала отбасының көз келген жағдайда келуге болатын орын екенін: бұл жерде сені түсінетінін және қолдайтынын, жасаған қателігінді жөндеуге көмектесетін, болашақта қателікке ұрынбауға үйрететін орын екенін ұғынуы тиіс.

АТА-АНАНЫҢ МІНДЕТТЕРІ:

Баланың қызығушылықтары мен жас ерекшелігін ескере отырып, онымен ортақ демалыс ұйымдастыра білу.

Жалпыұлттық, сонымен қатар, отбасыишілік отбасылық дәстүрлерді сыйлау және қолдау.

Жұмыс аса қауырт болған күннің өзінде, күн сайын балаңызбен және ата-анаңызбен сырласу, оларға махаббатыңды сездіру үшін уақыт табу қажет екенін ұмытпау.

Балаңыз үшін дос, кеңесші, қорған болыңыз!

Мемлекеттің отбасын нығайту және отбасылық құндылықтарды ілгерілету проблемасына баса назар аударуының көрінісі бес күндік оқытуға көшу және үй тапсырмаларының көлемін қысқарту болып табылады.

Бұл шаралар ата-анаға:

- ▶ балалардың жан-жақты дамуы үшін жағдайлар жасауға – сенбіде тілдік курстар, спорттық секциялар және басқа да дамыту іс-шараларын ұйымдастыруға;
- ▶ сенбіде бала отбасылық құндылықтарды бойына сіңіруі үшін отбасы болып әңгіме-дүкен құруға көмектеседі.

СЕНІМ ТЕЛЕФОНЫ. **+7-7172-74-25-28**

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрлігінің
Балалардың құқықтарын қорғау комитеті.

Бала шынайы әлемді виртуалдыға айырбастап, БҮКІЛӘЛЕМДІК ТОРДЫҢ ШЫРМАУЫНДА ҚАЛМАУЫ ҮШІН НЕ ІСТЕУ КЕРЕК?

Компьютерлік тәуелділік – бұл ауру емес, оның белгілері: шындықтан қашу, өз орнын табуға қиналатын адамдарға тән. Түсінікті сөзбен айтқанда, мектеп өмірін бастаған бала өзін жалғыз сезінеді, ересек адамға болмашы болып көрінуі мүмкін проблемаларды қалай жеңу керектігін білмейді.

БІРІНШІ КЕҢЕС: интернет-тәуелділікке бейім баланың өмірін, яғни өз өміріңізді жарқын әрі қуанышқа толы ету қажет. Егер ата-ананың өздері виртуалды әлемге батса – бұл жаман үлгі. Ал егер бала күні бойы компьютерде отырып, олардың мазасын алмайтынына іштей қуанар болса, бұл одан да жаман.

ЕКІНШІ КЕҢЕС: өз балаңызбен «қазір және осы жерде» өмір сүріңіз, бірінші сынып оқушысымен интернетпен еш байланысы жоқ жарқын сәттерді бастан өткеріңіз. Бірге хайуанаттар паркіне, балық аулауға немесе футбол ойнауға барыңыз. Виртуалды өмірге байланған балаға бұл өте пайдалы, олар бұған аса мұқтаж.

ҮШІНШІ КЕҢЕС: Одан басқа дене арқылы сезінетін түйсіктермен байланысты ортақ сабақтар маңызды (бұл да интернетке тәуелді балалар үшін аса жетіспейді). Сіз ұлыңызбен пластиктен, ағаштан бұйымдар жасай аласыз, ыдысқа суреттер сала аласыз. Бастысы, балаңызбен бірге қызықты уақыт өткізесіз.

ТӨРТІНШІ, БАСТЫ КЕҢЕС: балаңыздың виртуалды емес, шынайы өмірдегі құрдастарымен, сыныптастарымен дос болуын қолдаңыз және нығайтыңыз. Оларға мереке немесе табиғатқа сәруен ұйымдастыру Сіздің қолыңызда. Уақытыңыз бен эмоцияңызды аямаңыз, сонда бәрі жақсы болады!

ЕСІҢІЗДЕ БОЛСЫН: Интернет оқу, демалу және достармен араласу үшін тамаша құрал болуы мүмкін.

БІРАҚ! Шынайы өмір секілді, ЖЕЛІ де қауіпті болуы мүмкін!

СЕНІМ ТЕЛЕФОНЫ. +7-7172-74-25-28

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің Балалардың құқықтарын қорғау комитеті.

№3 ТАҚЫРЫП. МЕКТЕП ОРТАСЫНА ДЕСТРУКТИВТІ ДІНИ АҒЫМДАР ЕНГІЗУДІҢ АЛДЫН АЛУ.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ - КӨПҰЛТТЫ КӨПКОНФЕССИЯЛЫ МЕМЛЕКЕТТЕ – БАРЛЫҚ ДІНДЕРДІҢ ЗАҢ АЛДЫНДАҒЫ ТЕҢДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ СЕКІЛДІ НӨЗІК МӘСЕЛЕНІҢ МАҢЫЗЫ ЕРЕКШЕ.

Еліміздің басты Заңы – Конституцияда мемлекеттің зайырлылық сипаты бекітілген. Зайырлылық принциптері қандай да бір діннің артықшылыққа ие болуына жол бермейді.

Қазақстандық білім жүйесі ата-анасының діни нанымна қарамай әрбір баланың орта білім алуына жағдайлар жасауды қамтамасыз етуге бағытталған. Және балаларды өнерге, спортқа және зияткерлік дамуға баулу арқылы білім беріп қана қоймай, олардың тұлғалық дамуын көздейді.

Ислам діні бүкіл адамзатты білім алуға шақырады.

Балаға зайырлы білім беру – бұл әрбір ата-ананың азаматтық және мұсылмандық парызы.

Қазақстандағы мектептер зайырлы сипатта.

Дәл осы себеппен 2016 жылы Қазақстанның білім және ғылым, әділет, дін істері және азаматтық қоғам министрліктері қыз балаларға діни атрибутика киюге тыйым салу туралы жариялаған.

ҚР БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ 2016 ЖЫЛҒЫ 14 ҚАҢТАРДАҒЫ № 26 БҰЙРЫҚПЕН МЕКТЕП ФОРМАСЫ ҮШІН БІРЫҢҒАЙ ҚАҒИДАЛАР ЕНГІЗДІ. ЗАҢНАМА НОРМАЛАРЫ ҚАЗАҚСТАНДА БАРЛЫҚ КОНФЕССИЯЛАР МЕН ЭТНОСТАР ӨКІЛДЕРІ ҮШІН БІРДЕЙ БОЛЫП ТАБЫЛАДЫ.

Бұл дегеніміз: әрбір мектепте қатаң бекітілген киім формасы бар, және ол барлық мектеп оқушыларында болуы қажет.

БІРЫҢҒАЙ МЕКТЕП ФОРМАСЫ – бұл кең таралған халықаралық тәжірибе. Ол экстремизмнің алдын алу құралы ретінде қоғамдық қауіпсіздік жайлы ойлардан туындаған, себебі діни атрибутика, мектеп оқушысының діни тиесілігін ерекшелейтіндіктен, оқушылардың бөлінуіне, дінаралық алауыздық туындауына себепші болуы мүмкін.

Қыздарының мектепте діни атрибутика киюін қолдайтын ата-аналар зайырлылық принциптерімен және тарихи тұрғыда қоғамымызда қалыптасқан рухани теңдік құндылықтарымен келіспейтіндерін білдіреді және қоғамымыздың басқа мүшелеріне кері әсер етеді, біздің азаматтарымыздың көпшілігінің ашуы мен ызасын тудырады.

Ештеңе баланың көңілін білім беру процесінен басқа жаққа аудармауы тиіс: бірыңғай мектеп формасының міндеті балалар ұжымын бөлу емес, керісінше біріктіру.

СЕНІМ ТЕЛЕФОНЫ. +7-7172-74-25-28

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің Балалардың құқықтарын қорғау комитеті.

№1 ТАҚЫРЫП. БАЛАНЫҢ АҚПАРАТТЫҚ ҚАУІПСІЗДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ.

• Ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету – зиянды ақпарат, оның ішінде Интернет желісінде таралатын ақпарат алу арқылы баланың денсаулығына және оның дамуына (физикалық, психикалық, рухани және адамгершілік) зиян келтіру қаупін жоюды білдіреді.

Баланың ақпараттық қауіпсіздігін қамтамасыз етуге жауапкершілік

ОНЫҢ АТА-АНАСЫНЫҢ МОЙНЫНДА.

• Ата-ананың міндеті – баланың Интернетті пайдалануын өз бақылауына қою және баланың Интернет жеткізетін қызметтер мен ақпаратты тұтыну мәдениетін қалыптастыру.

ИНТЕРНЕТ БАЛАЛАР ҮШІН НЕСІМЕН ҚАУІПТІ?

БАЛАНЫҢ КОМПЬЮТЕРГЕ ӘУЕСТЕНУІ ОНЫҢ ПСИХИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ФИЗИКАЛЫҚ ДЕНСАУЛЫҒЫ, ТҰЛҒАЛЫҚ ДАМУЫ ЖӘНЕ ӨЛЕУМЕТТЕНУІ ҮШІН ҚАУІПТІ БОЛА БАСТАҒАНДЫҒЫНЫҢ БЕЛГІЛЕРІ.

- Бала оның назарын ойыннан басқаға аударуға тырысу кезінде агрессия танытады және Сіздің өтініштеріңізге жауап қатудан қалады.
- Егер Сіз баланың компьютермен өткізетін уақытын қысқартсаңыз, ол тұнжыраңқы күйге түседі.
- Мектеп оқушысында оқуда және/немесе құрдастарымен қарым-қатынаста қиындықтар туындайды.
- Бала Сізден желіде қанша уақыт өткізетінін және қандай сайттарға кіретінін жасырады.
- Бала компьютерлер мен интернет туралы үнемі ойлайды және айтады, виртуалды шындыққа оралуын қуана күтеді.
- Кіші жастағы мектеп оқушысының күн тәртібі, тамақтану және ұйқы тәртібі бұзылады.

№2 ТАҚЫРЫП. БАЛАДА ИНТЕРНЕТ-ТӘУЕЛДІЛІК ҚАЛЫПТАСУЫНЫҢ АЛДЫН АЛУ.

КОМПЬЮТЕР ЖАУҒА АЙНАЛМАС ҮШІН, ӘРЕКЕТ ЕТУІҢІЗ КЕРЕК!

ЕСІҢІЗДЕ БОЛСЫН: Әсіресе компьютерге ер балалар жақын болады: бір интернетке тәуелді қыз балаға 10 ер баладан келеді. Бұл ер балалардың мектептегі сәтсіздіктеріне көбірек уайымға берілетіндігімен байланысты, және қыз балаларға арналған компьютер ойындары да әлдеқайда аз ойлап табылған.

ПСИХОЛОГТАР АЙТАДЫ: көбінесе, үйде сирек болатын жұмысшыл ата-аналардың балалары желіде жоғалады.

Ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету үшін, мынадай жеті ережені орындау қажет:

- ЕРЕЖЕ 1** Балаларыңыз Интернетте немен айналысатынынан хабардар болыңыз.
- ЕРЕЖЕ 2** Балалардан қандай чаттарға, топтарға, хабарландыру парақшаларына кіретінін және кіммен араласатынын сұрап біліңіз. Қадағаланатын чаттардағы қарым-қатынасын құптаңыз (спорт, музыка сабақтары бойынша сыныптастарымен, достарымен және т.б.) және балалардың тек ортақ чат терезелерінде ғана араласуын талап етіңіз.
- ЕРЕЖЕ 3** Балаларыңызға Интернетте қандай да бір адамға өзі туралы ақпарат бермеуі (мобильді телефон нөмірі, үй мекенжайы, мектебінің атауы мен нөмірі), сондай-ақ өзі мен отбасының фотосуреттерін орналастырмауы тиіс екенін түсінуге көмектесіңіз.
- ЕРЕЖЕ 4** Балаңызға оған және сізге белгісіз адамдардан жіберілген файлдарды ашуға болмайтындығын түсіндіріңіз. Бұл файлдарда вирустар немесе зиянды, агрессивті мазмұндағы фото/бейне болуы мүмкін.
- ЕРЕЖЕ 5** Балаңызға Интернетте кей адамдардың өтірік айтуы және өзі көрсеткен адам болып шықпауы мүмкін екенін түсінуге көмектесіңіз. Сіздің балаңыз ешқашан өз бетінше, ересектерсіз шынайы өмірде интернет-достармен кездеспеуі керек.
- ЕРЕЖЕ 6** Балаларыңызды Интернетте біреу ренжіткен немесе агрессивті сөздерге, кінәлауға, балағаттауға тап болған жағдайда, оларды дұрыс әрекет етуге үйретіңіз. Оларға бұндай жағдайларды Сізге айтуы тиіс екенін және Сізміңдетті түрде көмектесетініңізді айтыңыз.
- ЕРЕЖЕ 7** Сіздің үй компьютеріңізде сүзгілеу құралдарының орнатылғанына және дұрыс күйге келтірілгеніне көз жеткізіңіз. Бұл жерде Сізге интернет-қауіпсіздік саласындағы маман көмектеседі. Қажетсіз контентті бұғаттауға мүмкіндік беретін бақылау құралдары бар (мысалы, MNS Premium's Parental Controls).

☎ **СЕНІМ ТЕЛЕФОНЫ. +7-7172-74-25-28**

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрлігінің
Балалардың құқықтарын қорғау комитеті.

☎ **СЕНІМ ТЕЛЕФОНЫ. +7-7172-74-25-28**

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрлігінің
Балалардың құқықтарын қорғау комитеті.